

Průběžná evaluace implementace Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání

Ministerstvo školství, mládeže
a tělovýchovy

Průběžná zpráva 03 – Manažerské shrnutí

Říjen 2017
Finální verze

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Věcný pokrok vzhledem ke stavu implementace částečně odpovídá očekávanému stavu realizace OP VVV.

Plnění reálných hodnot indikátorů výsledku a výstupu daných programovým dokumentem bylo k 30. 6. 2017 vyjma 23 indikátorů nulové. Pro 91 z celkových 152 programových indikátorů¹ byly ve sledovaném období stanoveny závazky na úrovni projektů.² Výzvy dostupné v MS2014+ pokrývaly celkem 142 vyhlášených programových indikátorů. K danému datu tedy nebylo výzvami pokryto celkem 10 programových indikátorů.

Reálné hodnoty indikátorů výsledku a výstupu byly ke konci sledovaného období (30. 6. 2017), vyjma 14 indikátorů, nulové. Skutečný příspěvek projektů ke zlepšení stavu v prostředí českého školství a VaV proto zatím nelze hodnotit.

Vzhledem k většinově nulovým hodnotám indikátorů a pouze jednomu úspěšně ukončenému projektu nelze v této Průběžné zprávě hodnotit věcný pokrok OP VVV, kterého bylo dosaženo realizací projektů. Zpráva proto predikuje plnění cílových hodnot věcných indikátorů prostřednictvím cílových hodnot indikátorů ve vyhlášených výzvách a cílových hodnot indikátorů, ke kterým se zavazují žadatelé a příjemci finanční podpory OP VVV.

Byly identifikovány cílové hodnoty indikátorů, u kterých existuje riziko jejich nenaplnění či přeplnění.

Aktuální úroveň potenciálu k naplnění cílových hodnot je ve většině případů považována za dostatečnou. U 60 indikátorů ze 152 programových indikátorů je identifikováno střední riziko nenaplnění a to z toho důvodu, že závazky projektů případně pokrytí výzvami je nízké. Je proto žádoucí, aby byly adresovány ve výzvách s vyhlášením v nejbližší době. Na základě relativně vysokého pokrytí cílové hodnoty indikátoru výzvami, případně již i závazky projektů, bylo u 45 indikátorů ze 152 programových indikátorů identifikováno vysoké riziko přeplnění cílových hodnot.

Byly identifikovány věcné indikátory, u kterých existuje riziko jejich nenaplnění pro milník 2018.

¹ Celkový počet programových indikátorů je 152, z nichž 20 je tzv. statistických indikátorů, k jejichž plnění se projekty nezavazují.

² Indikátory jsou podle dohody sledovány v členění na MRR a VRR. Jsou proto napočítávány v případě, že mají rozpad na VRR a MRR jako dva indikátory (vyjma indikátorů pro PO4, u nichž jsou hodnoty pro MRR a VRR sčítány).

Naplnění věcných indikátorů milníku 2018 je považováno za rizikové u těchto indikátorů:

Tabulka 1 Manažerské shrnutí – riziko nenaplnění milníku 2018

PO	Indikátor	Riziko
PO1	Počet nově vybudovaných, rozšířených či modernizovaných výzkumných infrastruktur a center excellence	Střední
PO2	Celkový počet účastníků	Vysoké
	Pořízené informační zdroje	Vysoké
	Počet studentů, kteří využívají nově vybudovanou, rozšířenou či modernizovanou infrastrukturu, mimo infrastrukturu pro výuku spojenou s výzkumem	Vysoké

Finanční pokrok je nižší než jaká jsou očekávání uvedená v programovém dokumentu OP VVV.

K 30. 6. 2017 bylo zazávazkováno celkem 21 884 mil. Kč, což představuje 24,3 % alokace. Přitom podle programového dokumentu OP VVV je celková alokace pro roky 2015, 2016 a 2017 (hlavní alokace a výkonnostní rezerva) 40 199 mil. Kč. Podíl proplacených prostředků k celkové alokaci pak činí pouze 6,4 % a je tedy významně pod očekávaným stavem. Finanční objem vyhlášených výzev tvoří 72,6 % alokace OP (60 % alokace ESF a téměř 83 % alokace ERDF). Detailní přehled je uveden v následující tabulce.

Tabulka 2 Finanční plnění dle fondů

Prioritní osa	Fond	Podíl alokace výzev k Alokaci OP VVV	Podíl objemu zazávazkovaných prostředků k Alokaci OP VVV	Podíl objemu proplacených prostředků k Alokaci OP VVV
PO1	ERDF	92,28 %	34,66 %	8,48 %
PO2	ERDF	70,93 %	1,72 %	0,00 %
	ESF	69,22 %	8,41 %	1,43 %
PO3	ESF	56,29 %	28,62 %	9,26 %
PO4	ERDF	38,38 %	37,69 %	5,64 %
	ERDF	82,85 %	25,53 %	5,90 %
Celkem	ESF	60,03 %	22,78 %	6,99 %
	ERDF+ESF	72,64 %	24,30 %	6,39 %

V PO1 lze predikovat naplnění finančního indikátoru milníku s dostatečnou rezervou pouze v případě MRR, a to již při zahrnutí predikovaných ŽoP za 3. čtvrtletí 2018. V případě VRR je dostatečná rezerva pouze v případě zahrnutí plateb do IV. Q.

V PO2 lze predikovat dosažení alespoň 85 % hodnoty finančních indikátorů milníků pouze v případě ESF a VRR, a to ještě jako hraniční, u ostatních finančních indikátorů je predikováno nedosažení ani 85 % hranice. Základním předpokladem pro splnění alespoň predikované úrovně naplnění těchto finančních indikátorů milníků pro oba fondy je rychlé zahájení projektů vysokých škol v rámci výzev 015 a 016. Dalším předpokladem je využití možnosti zpětné způsobilosti u projektů v rámci výzev 015 a 016, která by zejména v první fázi urychlila čerpání a umožnila vyšší než predikovaný stupeň naplnění. Rychlejší čerpání na začátku projektu by mělo vynahradit zpoždění, ke kterému došlo při hodnocení výzev. Dalším přijatým opatřením je vyhlášení tzv. rychlovýzev, která přispěje k plnění finančního milníku v PO2 pro ERDF, a to jak v rámci MRR, tak i VRR. Při dostatečné výši alokace rychlovýzev a zájmu ze strany žadatelů by mohlo dojít i ke splnění těchto finančních ukazatelů.

Na úrovni PO3 lze predikovat naplnění finančního indikátoru milníku s dostatečnou rezervou, a to již pouze při zahrnutí predikovaných žádostí o platbu za III. Q. 2018, v případě VRR je dosažení úrovně 100 % hraniční.

Schopnost operačního programu naplňovat pravidlo N+3 je v současnosti ohrožena v kategorii VRR.

Predikce čerpání finančních prostředků na základě žádostí o platbu u projektů, které byly k 30. 6. 2017 v realizaci nebo s vydaným právním aktem do konce roku 2018, činí 16 146 mil. Kč. To představuje stupeň čerpání hlavní alokace pro rok 2015 ve výši 87,2 % této alokace, při zohlednění výkonnostní rezervy pak stupeň čerpání klesá na 82 % hlavní alokace pro rok 2015. Zároveň uvádíme, že dle Zprávy o řízení rizik existuje předpoklad zvýšení celkového objemu celkových finančních prostředků v právních aktech o poskytnutí/převodu podpory přesahující 60 % hlavní alokace programu. Tím by mohly být vytvořeny dostatečné předpoklady pro naplnění pravidla N+3 v roce 2018.

Na základě aktuálního stavu finančního pokroku k 30. 6. 2017 nebylo identifikováno riziko nevyčerpání alokovaných prostředků OP VVV.

Všechny specifické cíle OP VVV, kromě PO2 IP1 SC3 Zkvalitnění podmínek pro celoživotní vzdělávání na vysokých školách, jsou pokryty minimálně jednou vyhlášenou nebo ukončenou výzvou, nebo alespoň výzvou v harmonogramu výzev. Absorpční kapacita výzev byla ve většině případů ukončených výzev odhadnuta správně. U některých výzev byl identifikován vysoký převis žadateli požadovaných finančních prostředků nad finanční alokací výzvy. **Z analýzy vyplynulo, že ve většině případů byly podpořeny především vysoce kvalitní (dle bodového hodnocení) projektové žádosti.** Jednalo se zejména o výzvy 02_16_021 Inkluzivní vzdělávání pro KPSVL I a výzvy 02_16_037 Podpora žáků se zdravotním postižením I (Implementace APIV).

Byly identifikovány faktory, které mohou závažným způsobem bránit efektivní implementaci OP VVV.

Identifikované faktory, které v současnosti negativně ovlivňují pokrok implementace programu, jsou uvedeny v následující tabulce. Faktory jsou rozděleny na nejvíce závažné (červená barva), středně závažné (oranžová barva) a nejméně závažné (zelená barva).

Tabulka 3 Faktory ovlivňující stav implementace programu

Faktor	Popis	Závažnost faktoru
Nedostatečná funkčnost MS2014+ včetně portálu IS KP14+	Faktor přetrvává z předchozího sledovaného období (2. Průběžná zpráva), riziko uvedeno v Souhrnné zprávě o řízení rizik v OP VVV, č. 01/59 Monitorovací systém MS2014+ - nepřipravenost napříč moduly a agendami. <u>Na straně ŘO:</u> K datu zpracování evaluace systém neumožňoval zástupcům ŘO ani externím evaluátorům v systému vytvářet vlastní experty. Experty jsou tvořeny prostřednictvím zadaných požadavků dodavateli, který experty připraví. Tato skutečnost významně	

Faktor	Popis	Závažnost faktoru
	ztěžuje například práci evaluátorů. Na další problémy s MS2014+ upozorňuje MŠMT v riziku č. 01/59.³ <u>Na straně příjemce</u> Uživatelé MS2014+ na straně příjemce hodnotí negativně práci s IS KP14+. Systém z pohledu příjemců pracuje pomalu a nespolehlivě, v systému jsou technické chyby, které mohou zapříčinit, že projekty nejsou schopny včas podávat Žádost o platbu.	
Zpoždění vydávání právních aktů u některých projektů výzvy 02_16_013 může ohrozit věcnou realizaci projektů	Riziko není uvedeno v Souhrnné zprávě o řízení rizik v OP VVV. Zpoždění vydání právních aktů způsobuje, že projekty nedostávají včas své zálohové platby. Projekty investiční povahy tak nedisponují dostačujícími finančními zdroji pro realizaci prvních investičních nákupů (investice do VaV infrastruktury představují finančně náročné akce, na jejichž financování nemusí mít VaV instituce dostatek finančních prostředků např. ve vlastním rezervním fondu).	
Vysoká náročnost administrativních procesů OP VVV jak na straně příjemce, tak na straně MŠMT	Riziko není uvedeno v Souhrnné zprávě o řízení rizik v OP VVV. Z pohledu realizátorů jsou administrativní procesy OP VVV (ve srovnání s jinými dotačními a grantovými tituly, zejména ze zahraničí) příliš zaměřeny na kontrolu formálních aspektů realizace projektu (např. indikátory bez zjevného kontextu, účetnictví včetně dokladů v plném rozsahu, úvazky včetně jejich specifikace v různých přílohách atd.). Nepoměrně nižší nároky jsou kladeny na kontrolu reálného přínosu realizovaných projektů. Tento nedostatek dle realizátorů přetrvával z předcházejícího programového období OP VK a OP VaVpI.	
Vysoká složitost příruček a specifických pravidel pro žadatele a příjemce	Riziko není uvedeno v Souhrnné zprávě o řízení rizik v OP VVV. Příručky OP VVV jsou považovány za příliš složité – snaží se kodifikovat každou situaci, která může při projektové realizaci nastat. Tak si mohou jednotlivé metodické dokumenty protirečít. Jejich výklad a zodpovídání otázek realizátorů neúměrně zatěžuje jak žadatele, tak pracovníky MŠMT. Zpřesňování výkladů těchto metodických dokumentů může být podle realizátorů kontraproduktivní, protože dále zvyšuje složitost těchto dokumentů.	

Na základě provedených analýz byl vytvořen následující soubor doporučení. Tato doporučení jsou rozdělena na nejvíce závažná (červená barva), středně závažná (oranžová barva) a nejméně závažná (zelená barva).

³ Souhrnná zpráva o řízení rizik v OP VVV za období 1. 7. 2016 – 31. 12. 2016

Tabulka 4 Doporučení plynoucí ze zjištění

Doporučení		Prioritizace
Urychlit výplatu zálohových plateb u projektů výzvy 02_16_013, u kterých došlo ke zpoždění vydání PA	Zpoždění vydání právních aktů způsobuje, že projekty nedostávají včas své zálohové platby. Projekty investiční povahy tak nedisponují dostačujícími finančními zdroji pro realizaci prvních investičních nákupů (investice do VaV infrastruktury představují finančně náročné akce, na jejichž financování nemusí mít VaV instituce dostatek finančních prostředků např. ve vlastním rezervním fondu). Existuje riziko, že tato skutečnost ohrozí schopnost projektů dodržovat své harmonogramy.	
Provéřit, zda požadavky MŠMT nejsou v rozporu se zákonem č. 101/2000 Sb. o ochraně osobních údajů	MŠMT požaduje po realizátorech projektů, aby v rámci projektové administrativy dokládali i platové výměry a výpisy z účtů svých pracovníků. Platové výměry a výpisy z účtů obsahují osobní informace, jejichž zveřejnění/předání třetí straně může znamenat pro příjemce porušení zákona č. 101/2000 Sb. o ochraně osobních údajů.	
Soustředit se na administraci projektů čtyřvýchvy	Soustředit se na co nejplynulejší administraci projektů čtyřvýchvy, zejména pak v rámci výzev spadajících do PO2: - Poskytnutí iniciativní poradenské podpory realizátorům projektů, zejména pak projektům s velkým objemem přidělených prostředků - Zrychlené vyřizování žádostí o změnu, zejména takových, které pozitivně ovlivňují čerpání finančních prostředků, zároveň však nezvyšují riziko naplnění věcných indikátorů milníků - Co nejrychlejší administrace žádostí o platbu a jejich certifikace	
Provéřit možnost navýšení pořizovací částky na nákup vybavení o 10 % (Cost containment)	Zákon 134/2016 Sb. (§ 222, odst. 4, písm. b) umožňuje navýšení pořizovací částky na nákup unikátního a inovovaného vybavení popř. ceny díla o 10 %. Pravidla OP VVV neumožňují zahrnutí položky na možné navýšení ceny zboží nebo díla (Cost containment), ani žádné navýšení rozpočtu na pořízení vybavení.	
Provéřit možnost zjednodušení procesu změn na projektech	Negativně hodnocené aspekty procesu dle realizátorů: - V systému ISKP14+ je možné mít rozpracovanou 1 změnu nebo ZoR a ŽoP. - Proces rozdělení změn na podstatné/nepodstatné. - Nutnost dokládat nepodstatné změny ještě před odevzdáním ZoR. - Propisování změn projektu do všech příloh žádosti o podporu – nestačí zapsat změny do ISKP14+. Podepisování jednotlivých příloh žádosti statutárním orgánem instituce, přestože je finálně podepisována celá žádost.	
Provéřit metodické nejasnosti o podobě Zprávy o reflexi / vytvořit vzor Zprávy o reflexi	MŠMT v rámci administrativy vyžaduje dokládat tzv. Zprávu o reflexi. Ze strany MŠMT jsou nedostatečné informace, jak má tato zpráva vypadat (poznámka evaluátora – dne 19. 7. 2017 byl na web MŠMT do sekce Přehled vzorů - přílohy monitorovacích zpráv přidán vzor dokumentu Reflektivní zpráva zapojené organizace 20810 vzor. Pokud se jedná o vzor zmiňované zprávy o reflexi, vzniká zde terminologická nepřesnost mezi specifickými pravidly příjemce a vzorovými dokumenty MŠMT).	